

تحریر تورات

کلیدواژه: [تحریر ناپذیری قرآن](#)، [تحریر تورات](#)، [تحریر انجیل](#)، [اعجاز قرآن](#)، استعداد پایان‌ناپذیری قرآن.
پرسش: خداوند متعال وعده فرموده است که از تحریر قرآن جلوگیری نماید؛ چرا از [تحریر تورات و انجیل](#) جلوگیری ننموده است؟
پاسخ:

فهرست مندرجات

- ۱ - محافظت از تحریر قرآن
- ۲ - تفاوت قرآن با کتاب‌های آسمانی
 - ۲.۱ - اعجاز
 - ۲.۲ - استعداد پایان‌ناپذیری قرآن
 - ۲.۲.۱ - دیدگاه بروحردی
 - ۳ - اهمیت تدبیر در قرآن
 - ۳.۱ - بیان یک حدیث
 - ۴ - علل تجدید نبوت‌ها
 - ۴.۱ - اولاً
 - ۴.۲ - ثانیاً
 - ۴.۳ - ثالثاً
 - ۵ - ختم نبوت
 - ۶ - منابع
 - ۷ - پانویس
 - ۸ - منبع

محافظت از تحریر قرآن

همان‌گونه که در سؤال مطرح شده است، خدای متعال در قرآن کریم، حفاظت از تحریر و نابودی قرآن را تضمین نموده است و این موضوع در آیاتی مانند آیه ۹ [سوره حجر](#) «إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِطُونَ» [۱] [حجر \(۱۵\)](#)، آیه ۹ و آیه ۴۲ [سوره فصلت](#) «لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ» [۲] [فصلت \(۴۱\)](#)، آیه ۴۲. عنوان گریده است؛ اما برای رسیدن به پاسخ سؤال، می‌بایست موضوعات مرتبط با آن که عبارت‌اند از: تفاوت قرآن با کتب آسمانی پیشین، [جاودانگی قرآن](#)، علل تجدید نبوت‌ها و ختم نبوت مورد بررسی قرار گیرد.

تفاوت قرآن با کتاب‌های آسمانی

تفاوت قرآن با کتاب‌های آسمانی دیگر عبارت‌اند از:

← اعجاز

قرآن کتاب آسمانی و [معجزه](#) علمی خاتم الانبیاء است و با همه کتاب‌های آسمانی دیگر تفاوت دارد و آورنده [اعجاز](#) خودش است، به این معنی که هیچ پیغمبری اعجازش، کتاب آسمانی او نبوده است، معجزه‌اش یک چیز بوده است و [کتاب](#) آسمانیش چیز دیگر. تنها خاتم الانبیاء بوده که کتاب آسمانی او در عین این‌که کتاب آسمانی اوست؛ معجزه او هم هست. راز آن هم [اشکار](#) است؛ چون [دین](#) او باید باقی بماند. معجزه او هم باید باقی بماند. این که سنگ‌ریزه‌ای [تسیخ](#) کرد، عصبی تبدیل به اژدهایی شد، سنگ بزرگی تبدیل به حیوان شد، موضوعاتی است که فقط خطاب به آنهایی که در آن زمان و مکان حاضر هستند، می‌باشد و بعدها به صورت یک نقل تاریخی درمی‌آید، از آن پس باور بکند کی باور بکند و کی باور نکند؟ ولی یک معجزه علمی برای همیشه می‌تواند ماندگار و جاودانه بماند. [۳] [مطهری، مرتضی، خاتمت، ص ۱۵۹-۱۶۰، تهران، صدرا.](#)

← استعداد پایان‌ناپذیری قرآن

یکی از تفاوت‌های [قرآن](#) با کتاب‌های آسمانی گذشته، استعداد پایان‌ناپذیری آن می‌باشد؛ به طوری‌که برای همه افراد بشر تا [روز قیامت](#) قابل استفاده می‌باشد.

← دیدگاه بروجردی

مرحوم [آیه الله بروجردی](#) در درس می‌فرمود: قرآن ظواهری دارد، و ظواهر را همه می‌توانند درک کنند، یک معلم می‌تواند ظواهر قرآن را بفهمد، ولی به تناسب کمالاتی که شخص پیدا می‌کند، می‌تواند به معنایی از معانی ماورای مفاهیم لفظی که عموم درک می‌کنند، پی ببرد. بعد گفتند: به هر نسبت که مراتب [انسان](#) کامل‌تر شود، معانی بیش‌تری را از قرآن درک می‌کند.

اهمیت تدبیر در قرآن

از صدر اسلام، این مطلب مطرح بوده است که خیال نکنید، معانی قرآن همان است که عرب‌های صدر [اسلام](#) درک می‌کرده‌اند... قرآن تنها برای آنها نازل نشده، قرآن برای همه بشر نازل شده است و تا دامنه [قیامت](#) ادامه دارد. کسی حق ندارد قرآن را مطابق میل و [هوا](#)ی نفس خویش [تفسیر](#) کند؛ ولی همه [حق](#) دارند که در قرآن تدبیر کنند و تا [دنیا](#) دنیاست، افراد حق [تدبیر](#) دارند و شانس موفقیت دارند که در تدبیرهای خودشان به مطالب تازه‌ای برخورد بکنند که گذشتگان در تدبیرهای خویش به آن برخورد نکرده‌اند.

← بیان یک حدیث

حدیثی در [کافی](#) داریم که می‌فرماید: [خداوند](#) تبارک و تعالی می‌دانست که در [آخر الزمان](#) [اقوام](#) و گروه‌هایی خواهند آمد [مُتَعَمِّقُونَ](#) (فی الله) که در خدا و الهیات تعمق می‌کنند؛ یعنی می‌خواهند به عمق مسائل وارد شوند، از این جهت [آیات](#) اول [سوره حدید](#)، [سوره توحید](#) و آیات آخر [سوره حشر](#) را فرستاد؛ یعنی اگر [خدا](#) می‌دانست که در [آخر الزمان](#) مردم [مُتَعَمِّقُونَ](#) در الهیات پیدا نمی‌شوند، این [آیات](#) را نمی‌فرستاد؛ یعنی مردم این زمان، این‌ها را درک نمی‌کنند، این برای آیندگان است و حقاً اگر کسی در الهیات و معارف اسلامی مطالعه بکند، می‌بیند که پس از هفت قرن و هشت قرن و ده قرن و بیش‌تر، تازه اهل معارف الهی در مسائل [توحید](#) توانسته‌اند خودشان را هماهنگ بکنند با همین آیات اول [سوره حدید](#) و [سوره توحید](#)، یعنی برای قبل از آنها هنوز غیر قابل هضم و غیر قابل حل بوده است.

[۱۴] [مطهری، مرتضی، خاتمت، ص ۱۶۱-۱۶۲، تهران، صدرا.](#)

علل تجدید نبوت‌ها

با این‌که نبوت یک جریان پیوسته است و پیام خدا یعنی [دین](#) یک حقیقت بیش‌تر نیست، علل تجدید نبوت‌های تشریحی و تبلیغی و ظهور [پیامبران](#) پایایی و متوقف شدن همه آنها بعد از ظهور خاتم الانبیاء این است که:

← اولاً

بشر در گذشته به علت عدم رشد و عدم [یلوغ](#) فکری قادر به حفظ کتاب آسمانی خود نبود؛ معمولاً کتب آسمانی مورد [تحریف](#) و تبدیل قرار می‌گرفت و یا به کلی از بین می‌رفت؛ از این‌رو لازم می‌شد که این پیام تجدید شود. زمان [نزول قرآن](#) یعنی چهار قرن پیش مقارن است با دوره‌ای که بشریت [کودکی](#) خود را پشت سر گذاشته و موارث علمی و دینی خود را می‌تواند حفظ کند؛ از این‌رو در آخرین کتاب [مقدس](#) آسمانی، یعنی قرآن تحریف رخ نداده. [مسلمین](#) از ساعت نزول هر آیه عموماً آن را در دل‌ها و در نوشتارها حفظ می‌کردند؛ به گونه‌ای که امکان هرگونه تغییر و تبدیل و [تحریف](#) و حذف و اضافه از بین می‌رفت؛ لذا دیگر تحریف و نابودی در کتاب آسمانی رخ نداد و این علت که یکی از علل [تجدید نبوت](#) بود، منتفی گشت.

← ثانیاً

در دوره‌های پیش، بشریت به واسطه عدم [یلوغ](#) و رشد قادر نبود که یک نقشه کلی برای مسیر خود دریافت کند و با راهنمایی آن نقشه راه خویش را ادامه دهد؛ لازم بود مرحله به مرحله و منزل به منزل راه‌نمایی شود و راه‌نمایی همیشه او را همراهی کنند. ولی مقارن با دوره [رسالت](#) ختمیه و از آن به بعد، این توانایی که نقشه کلی دریافت کند، برای بشر پیدا شده است و برنامه دریافت راه‌نمایی‌های منزل به منزل و مرحله به مرحله، متوقف گشت. علت تجدید شریعت‌ها، علاوه بر علت پیشین نابودی یا وقوع تحریف در کتب آسمانی این بود که بشر قادر نبود برنامه کلی و طرح جامع خود را دریافت نماید. با پیدایش این امکان و این [استعداد](#)، طرح کلی و جامع در [اختیار](#) بشر قرار گرفت و این علت تجدید نبوت‌ها و شرایع نیز منتفی گشت. علمای امت متخصصانی هستند که با استفاده از نقشه کلی راه‌نمایی که [اسلام](#) به دست می‌دهد و با تدوین و تنظیم آیین‌نامه‌ها و تاکتیک‌های موقت راه را می‌نمایانند.

← ثالثاً

غالب [پیامبران](#)، بلکه اکثریت قریب به اتفاق آنها پیامبر تبلیغی بوده‌اند نه تشریحی؛ پیامبران تشریحی شاید از انگشتان یک دست تجاوز نکنند.

کار پیامبران تبلیغی، ترویج و تبلیغ و اجرا و تفسیر شریعتی بود که **حاکم** بر زمان آنها بوده است. علمای امت در عصر خاتمیت که عصر علم است، قادرند با معرفت به اصول کلی اسلام و **شناخت** شرایط زمان و مکان، آن کلیات را با شرایط و مقتضیات زمانی و مکانی تطبیق دهند و **حکم** الهی را استخراج و استنباط نمایند. نام این **عمل** «**اجتهاد**» است. علمای شایسته امت اسلامی بسیاری از وظایفی را که پیامبر تبلیغی (انجام می‌دادند) و قسمتی از وظایف پیامبران تشریحی را (بدون آن‌که خود مشرع باشند) با **عمل اجتهاد** و با وظیفه خاص رهبری امت انجام می‌دهند؛ از این‌رو در عین‌این‌که نیاز به دین همواره باقی است و بلکه هرچه بشریت به سوی **تمدن** پیش رود نیاز به دین فزونی می‌یابد، نیاز به تجدید نبوت و آمدن کتاب آسمانی جدید و پیامبر جدید برای همیشه منتفی گشت و پیامبری پایان یافت.

۱۵۱ مطهری، مرتضی، مقدمه‌ای بر جهان‌بینی، (وحی و نبوت)، ج ۳، ص ۴۱ - ۴۳.

ختم نبوت

از نظر قرآن، دین خدا از **آدم** تا خاتم یکی است همه پیامبران اعم از پیامبران صاحب **شریعت** و پیامبران غیر صاحب شریعت، به یک مکتب دعوت می‌کرده‌اند؛ اصول مکتب **انبیا** که دین نامیده می‌شود، یکی بوده است. تفاوت **شرایع آسمانی** در یک سلسله مسائل فرعی و شاخه‌ای بوده که برحسب مقتضیات زمان و خصوصیات محیط و ویژگی‌های مردمی که دعوت می‌شده‌اند، متفاوت می‌شده است و همه شکل‌های متفاوت و اندام‌های مختلف یک حقیقت به‌سوی یک **هدف** و مقصود بوده است. پیامبران با همه اختلافات فرعی و شاخه‌ای حامل یک پیام و وابسته به یک مکتب بوده‌اند. این مکتب تدریجاً برحسب استعداد جامعه انسانی عرضه شده است تا آن‌جا که بشریت به حدی رسید که آن مکتب به‌صورت کامل و جامع عرضه شد و چون بدین نقطه رسید، نبوت پایان پذیرفت. آن کسی که به‌وسیله او صورت کامل مکتب عرضه و **ایلاغ** شد، **حضرت مجتهدین عبدالله صلی‌الله‌علیه‌وآله** است و آخرین **کتاب** آسمانی قرآن است و همان‌طوری که **قرآن کریم** فرموده است:

«و تَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا لَا مُبَدَّلَ لِكَلِمَاتِهِ»؛ پیام راستین و موزون **پیوردگارت** کامل گشت، کسی را توانایی تغییر دادن آن نیست.

۱۵۱ مطهری، مرتضی، مقدمه‌ای بر جهان‌بینی، (وحی و نبوت)، ج ۳، ص ۲۸ - ۴۱، تلخیص.

منابع

مقتضیات زمان، ج ۱ و ۲، استاد مطهری.

پانویس

۱. ↑ حجر (۱۵)، آیه ۹.
۲. ↑ فصلت (۴۱)، آیه ۴۲.
۳. ↑ مطهری، مرتضی، خاتمیت، ص ۱۵۹-۱۶۰، تهران، صدرا.
۴. ↑ مطهری، مرتضی، خاتمیت، ص ۱۶۱-۱۶۲، تهران، صدرا.
۵. ↑ مطهری، مرتضی، مقدمه‌ای بر جهان‌بینی، (وحی و نبوت)، ج ۳، ص ۴۱ - ۴۳.
۶. ↑ مطهری، مرتضی، مقدمه‌ای بر جهان‌بینی، (وحی و نبوت)، ج ۳، ص ۲۸ - ۴۱، تلخیص.

منبع

سایت اندیشه قم، برگرفته از مقاله «تحریف تورات»، تاریخ بازبینی ۱۱/۲۲/۱۳۹۵.